

Tarım ve Orman Bakanlığından:

HAYVANLARIN KORUNMASINA DAİR UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin amacı;

- a) Ev hayvanı ile kontrollü hayvanları bulundurma ve sahiplenme şartlarına uygun olarak hayvan bakımı konularında; yerel hayvan koruma görevlileri ile ev hayvanı satan kişilere verilecek eğitime, sahiplenilerek bakılan hayvanların çevreye verecekleri zarar ve rahatsızlıkları önleyici tedbirlere ilişkin esasları,
 - b) Sahipsiz hayvanların rehabilitasyonu, hayvan bakımevlerinin ve geçici kısırlaştırma ünitelerinin çalışma usul ve esasları ile yerel yönetimlerin ve yerel hayvan koruma görevlilerinin görev ve sorumluluklarına ilişkin düzenlemeleri yapmaya ve sahihsiz hayvanların çevreye verebileceği olumsuz etkileri gidermeye yönelik alınacak tedbirleri,
 - c) Hayvanların her türlü ticarî amaçlı gösteri, reklam ve benzeri film ile fotoğraf çekimlerinde kullanılmasına ilişkin usul ve esasları,
 - ç) Kanunî istisnalar ile tıbbî ve bilimsel gerekçeler ve gıda amaçlı olmayan, insan ve çevre sağlığına yönelik önlenemez tehditler bulunan acil durumlar dışında, hayvanların öldürülmesi ile ilgili usul ve esasları,
 - d) il hayvan koruma kurullarının çalışma usul ve esaslarını,
 - e) 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu kapsamındaki denetimler ve denetim elemanlarının niteliklerine ilişkin usul ve esasları,
 - f) Hayvanların korunması amacıyla hayvan bakımevlerinin kurulması, bu yerlerde rehabilitasyon faaliyetlerinin desteklenmesi için Bakanlık bütçesine konulan ödeneğin kullanımına ilişkin usul ve esasları,
 - g) Bakanlıkça belirlenen tehlike arz eden hayvanlar ile ilgili uygulamalara dair usul ve esasları,
- belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik, amaçları doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik, 1/7/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve 14/7/2021 tarihli ve 7332 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu İle Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- a) Ağızlık: Hayvanın çevreye zarar vermemesi için ağzına takılan koruyucuyu,
- b) Aşılama: Vücudun bağışıklık sistemini uyararak hastalıklara karşı özel antikor üretilmesi ve hastalığı yapan etkenle karşılaşıldığında antikorlar sayesinde hastalık oluşumunu önleyen işlemi,
- c) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- ç) Hayvan bakımevi sorumlusu: Özel ya da tüzel kişilere ait hayvan bakımevinde yasalarla belirlenmiş hizmetleri ve sorumlulukları yerine getirecek olan hayvan bakımevi sahibi ya da yöneticisini,
- d) Denetim elemanı: 5199 sayılı Kanunda belirtilen denetimleri ve bu Kanun çerçevesinde kabahat teşkil eden fiileri işleyenler hakkında işlem yapmaya, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ve/veya mahallin en büyük mülkî amirince görevlendirilen personeli,
- e) Dezenfeksiyon: Hastalık yapıcı mikroorganizmaların fiziki, kimyevî yöntemler ve ultraviyole ile yok edilmesi işlemi,
- f) Dijital kimliklendirme: Hayvanların mikroçip ve benzeri sayısal veri içeren malzemeler ile kayıt altına alınmasını,
- g) Etoloji: Bir hayvan türünün doğuştan gelen, kendine özgü davranışlarını inceleyen bilim dalını,
- ğ) Etolojik özellikler: Hayvanların sosyal, beslenme, refah ve davranış modellerinin mekanizmalarına ilişkin fizyolojik temelleri kapsayan özellikleri,
- h) Ev hayvanı: Gerçek veya tüzel kişiler tarafından özellikle evde, işyerlerinde ya da arazisinde özel ilgi ve refakat amacıyla muhafaza edilen bakımı ve sorumluluğu sahiplerince üstlenilen her türlü hayvanı,
- ı) Evcil hayvan: İnsan tarafından kültüre alınmış ve eğitilmiş hayvanları,
- i) Hayvan bakımevi: Bakanlıktan izin almak suretiyle kurulan ve hayvanların rehabilite edileceği bir tesisi,
- j) Genel Müdürlük: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünü,
- k) Güçten düşmüş hayvan: Bulaşıcı ve salgın hayvan hastalıkları haricinde yaşlanma, sakatlanma, yaralanma ve hastalanma gibi çeşitli nedenlerle fiziki olarak iş yapabilme yeteneğini kaybetmiş binek ve yük hayvanlarını,
- l) Hayvan hastanesi: 21/12/2011 tarihli Hayvan Hastaneleri Yönetmeliği kapsamında kurulan ve hayvanların tedavilerinin yapıldığı yeri,
- m) İdari para cezası: 5199 sayılı Kanuna aykırı fiillerin işlenmesi sonucunda; görevlendirilmiş denetim elemanı tarafından düzenlenen, idari yaptırım kararı tutanağının Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı veya yetki sınırları içinde mahallin en büyük mülkî amiri tarafından onaylandıktan sonra kabahatliye verilen para cezasını,
- n) İl hayvan koruma kurulu: Her ilde hayvanların korunmasına dair sorunların tespiti ve çözümlerine yönelik çalışmaları yürütmek üzere oluşturulan kurulu,
- o) İl Şube Müdürlüğü: Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Şube Müdürlüğünü,
- ö) İşaretleme: Aşılana ve kısırlaştırılan hayvanların tanınmasını sağlamak amacıyla, hayvanların yaşamı ve davranışları üzerine olumsuz etkisi olmayan, dayanıklı malzemeden yapılan; sahihsiz hayvanlara mikroçip vb. dijital kimlik ile kulak küpesinin, sahipli hayvanlara ise mikroçip vb. dijital kimliğin uygulanması işlemi,
- p) Kabahat: 5199 sayılı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında idarî para cezası ve idarî tedbirler uygulanmasını gerektiren fiili,
- r) Karantina: Bulaşıcı bir hastalığın bulunduğu yerden gelen hayvanların geçici olarak tecrit edilmesini,
- s) Kısırlaştırma: Dişilerde yumurtalıkların ve rahimin, erkeklerde testislerin alınması işlemi,
- ş) Kontrollü hayvan: Bir kişi, kurum/kuruluş ya da tüzel kişilik tarafından sahiplenilen; bakımı, aşıları, periyodik sağlık kontrolleri yapılan, işaretleme, kayıt altındaki hayvanları,
- t) Kurul: İl hayvan koruma kurulunu,
- u) Kurul sekreteryası: Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Şube Müdürlüğünü,

- ü) Makbuz: 5199 sayılı Kanunun kabahat teşkil eden fiillerin işlenmesi sonucu görevlendirilmiş denetim elemanı tarafından düzenlenen, idari yaptırım kararı tutanağının Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı veya yetki sınırları içinde mahallin en büyük mülki amiri tarafından onaylandıktan sonra; kabahatliye verilen idari para cezasının ödendiğini gösteren belgeyi,
- v) Mikroçip: Uluslararası standartlara göre üretilmiş, 15 karakterli kod numarası bulunan ve deri altına özel bir cihazla uygulanan elektronik tanımlama malzemesini,
- y) Geçici kısırlaştırma ünitesi: Hayvanların sadece kısırlaştırma operasyonlarının, operasyon sonrası bakımlarının ve aşılarının yapıldığı yerel yönetimlere ait taşınabilir üniteleri,
- z) Müşahede: Hasta veya yaralı hayvanların ilk müdahalelerinin yapılmasının ardından gözlem altında tutulmasını,
- aa) Populasyon: Belirli bir bölgede yaşayan aynı türe ait bireylerin oluşturduğu topluluğu,
- bb) Rehabilitasyon: Sahipsiz hayvanların tedavi ve parazit mücadelesinin yapılmasını, aşılmasını, kısırlaştırılmasını ve dijital kimliklendirme yöntemleri ile işaretlenmesini,
- cc) Sağlık karnesi: Hayvanın kayıt numarasını, eşkalini, aşılmasını, parazitlere karşı ilaçlamalarını ve yapılan tedavileri gösteren veteriner hekim ve belediye veteriner işleri müdürlüğüne onaylı belgeyi,
- çç) Sahipsiz hayvan: Barınacak yeri olmayan veya sahibinin ya da koruyucusunun ev ve arazisinin sınırları dışında bulunan ve herhangi bir sahip veya koruyucunun kontrolü ya da doğrudan denetimi altında bulunmayan evcil hayvanları,
- dd) Sorumlu veteriner hekim: Hayvan bakımevlerinde mevzuatta belirlenmiş hizmetleri ve sorumlulukları yerine getirecek olan veteriner hekimi,
- ee) Tehlike arz eden hayvan: Bakanlıkça belirlenen tehlike arz eden köpek ırklarını,
- ff) Tür: Birbirleriyle çiftleşebilen ve üreme yeteneğine sahip verimli döller verebilen populasyonu,
- gg) Veteriner hekim: 6343 sayılı Kanun uyarınca mesleğini icra eden ve bu Kanunun 5 inci maddesinde sıralanan görev ve yetkileri kullanan ve bu Yönetmeliğin tatbikinde görevlendirilen veteriner hekimleri,
- ğğ) Yerel hayvan koruma görevlisi: İkamet ettikleri il sınırları içerisinde, kendi bölge ve mahallerindeki özellikle kedi ve köpekler gibi sahipsiz hayvanların yaşam sorumluluğunu üstlenen ve il hayvan koruma kurulunca belirlenen gönüllü kişileri,
- hh) Zoonoz hastalık: İnsan ve hayvanların birbirlerine bulaştırabildikleri hastalıkları ifade eder.

İKİNCİ KISIM

İl Müdürlüğü, Belediyeler, İl Hayvan Koruma Kurulu, Geçici Özel Bakımevleri, Sorumlu Veteriner Hekim, Hayvan Sahipleri ile Yerel Hayvan Koruma Görevlilerinin Yetki ve Sorumlulukları

BİRİNCİ BÖLÜM

Görev ve Sorumluluklar

İl Müdürlüğünün görev ve sorumlulukları

MADDE 5 - (1) İl Şube Müdürlüğü;

- a) Hayvanların korunması ve refahının sağlanması ile ilgili kurum ve kuruluşların il düzeyindeki faaliyetlerini izlemekle, yönlendirmekle ve bu konuda yerel hayvan koruma görevlileri ve ilgili kurum/kuruluşlarla gerekli koordinasyonu sağlamakla,

- b) Yerel hayvan koruma görevlilerinin müracaatlarını değerlendirmekle ve bu görevlilerin hayvan refahı konusunda gerekli eğitimi almalarını sağlamakla, yerel hayvan koruma görevlisi adaylarını il hayvanları koruma kurullarına bildirmekle,
- c) Olumsuz faaliyetleri tespit edilen yerel hayvan koruma görevlileri ile ilgili olarak il hayvanları koruma kuruluna belgelerinin iptali için talepte bulunmakla,
- ç) İl hayvanları koruma kurulunun sekreteryasını yürütmekle,
- d) Sahipsiz hayvanların rehabilitasyonu ile ilgili faaliyetleri, yerel yönetimlerle ve gönüllü kuruluşlarla eşgüdüm sağlayarak yaptırmakla,
- e) Hayvan sevgisi ve korunması ile ilgili eğitici faaliyetleri yerel hayvan koruma görevlileri ve ilgili kurum/kuruluşlar ile koordineli olarak düzenlemekle,
- f) Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlar ile ilgili belediyelerce hayvan bakımevlerinin oluşturulmasını sağlamakla,
- g) Bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak için gerekli denetimleri yapmakla ve denetim sonucunda bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davranışlara 5199 sayılı Kanunun ilgili maddesinde geçen hükümleri uygulamakla,
- ğ) Denetim elemanlarınca, hayvan hakları ihlalleri ile ilgili gerekli yasal işlemleri yapmak suretiyle gerekli görülmesi halinde hayvanlara el koyarak koruma altına almakla,
- h) Bu Yönetmelik hükümlerine göre, hayvan bakımevi ve geçici kısırlaştırma ünitelerini açmak isteyen yerel yönetimler ile özel hayvan bakımevi açmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin müracaatlarını değerlendirerek uygun bulunması halinde Ek-3 deki çalışma izin belgesini düzenlemekle,
- ı) Uygulanan idari yaptırımlara dair bilgileri, idari yaptırımın uygulandığı tarihi müteakip en geç otuz gün içerisinde Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına girmekle görevli ve sorumludur.

İl hayvanları koruma kurulunun görev ve sorumlulukları

MADDE 6 - (1) İl hayvanları koruma kurulu;

- a) Hayvanların korunması, sorunların tespiti ve çözümlerini karara bağlamak üzere, av ve yaban hayvanlarının ve yaşama alanlarının korunması ve avcılığın düzenlenmesi hususlarında alınmış olan, Merkez Av Komisyonu Kararları göz önünde bulundurularak; hayvanların korunması ve kullanılmasında, onların yasal temsilciliği niteliği ile 5199 sayılı Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmekle,
- b) Sahipsiz hayvanların rehabilitasyonu ile ilgili faaliyetleri, yerel yönetimlerle eşgüdüm sağlayarak yaptırmakla,
- c) Hayvan bakımevlerinin oluşturulmasını sağlamak, ilde kurulacak hayvan bakımevleri ve hayvan hastanelerini desteklemek, geliştirmek, denetlemek ve gerekli önlemleri almakla,
- ç) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan mevcut hayvan bakımevlerinin, hayvan bakımevi kriterlerine uyumlu hale getirilmesi için kararlar almak ve uygulanmasını sağlamakla,
- d) 5199 sayılı Kanunda belirtilen faaliyet ve görevleri yerel yönetimler ve Tarım ve Orman İl Müdürlükleri ile eşgüdüm sağlayarak yaptırmakla,
- e) Hayvanların korunması ile ilgili olarak çeşitli kişi, kurum ve kuruluşların il düzeyindeki faaliyetlerini izlemek, yönlendirmek ve bu konuda gerekli eşgüdümü sağlamakla,
- f) Yerel hayvan koruma görevlilerinin, müracaatlarını değerlendirmek ve bu görevlilerin hayvan refahı konusunda gerekli eğitimi almaları hususunda il müdürlüğü ile işbirliği yaparak her türlü koordinasyonu sağlamakla,
- g) Hayvan sevgisi, korunması ve yaşatılması ile ilgili eğitici faaliyetleri, belediye ve yerel hayvan koruma görevlileri ile koordineli olarak düzenlemekle,

ğ) Hayvanların korunması ile ilgili sorunları tespit edip, konu hakkında yapılan uygulamaları, yıl sonunda Bakanlığa rapor halinde sunmakla,

h) İl sınırları içinde, hayvanların korunmasına ilişkin sorunları belirleyip, koruma sorunlarının çözüm tekliflerini içeren beş/on yıllık plan ve projeler yapmakla, yıllık hedef raporları hazırlayıp Bakanlığın uygun görüşüne sunmakla, Bakanlığın olumlu görüşünü alarak, hayvanların korunması amacıyla her türlü önlemi almakla,

ı) Herhangi bir sebeple kapatılmak istenilen hayvan bakımevlerinin müracaatlarını değerlendirerek, hayvanların uygun bir hayvan bakımevine aktarılmasını sağlamakla,

i) 5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmelikte verilen görevleri yapmakla görevli ve sorumludur.

Yerel yönetimlerin görevleri

MADDE 7- (1) Yerel yönetimler;

a) Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların toplatılması, rehabilitasyonunun yapılması, alındığı ortama geri bırakılmasıyla,

b) Hayvan bakımevine gelen hayvanları öncelikle Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydederek müşahede altına almakla, hayvanların gerekli tedavilerinin ve rehabilitasyonlarının yapılmasını müteakip alındığı ortama bırakmakla, hayvan bakımevine gelen hayvanların sahiplenilmesi için yerel hayvan koruma görevlileri ve gönüllü kuruluşlar ile işbirliği yapmakla,

c) Hayvan bakımevinde bulunan tüm hayvanların sahiplendirilmesi için belediye ilân panoları ile belediyenin internet ortamı ve diğer tüm yayın organlarında duyuru yapı

ç) Sorumluluk alanlarındaki sahipsiz hayvanların tedavi ve bakımlarının yapılması, rehabilitasyonlarının sağlanması, alındığı ortama geri bırakılması ve sahiplendirilmelerinde yerel hayvan koruma görevlileri ve gönüllü kuruluşlar ile koordinasyonun sağlanmasıyla,

d) Sahipsiz hayvanların beslenmesi amacıyla, bölgesinde bulunan lokanta, işyeri ve fabrikaların sahiplerinin uygun görmesi halinde işletmelerinde ve mutfaklarında oluşan hayvan beslemeye elverişli besin maddelerinin toplanmasıyla,

e) Hayvan bakımevlerinde kaldıkları süre içerisinde; kanunî istisnalar ile bulaşıcı, tedavi edilemez veya tedavi sonrası iyileşme ihtimali olmayan bir hastalığa sahip olduğuna, alındığı ortama bırakıldığında insan ve çevre sağlığını önlenemez derecede tehdit edeceğine hayvan bakımevi veteriner hekimince karar verilerek rapor tutulan hayvanların en az acı veren ve en hızlı şekilde ölümünü sağlayan yöntemlerle öldürülmesiyle,

f) Hayvan bakımevlerinden sahipsiz kedi ve köpek almak isteyen kişi, kurum ve kuruluşlar için Bakanlıkça oluşturulan veri tabanında yer alan Sahipsiz Hayvan Edinme Formunun doldurulması ve formun hayvan bakımevi sorumlusu ya da sorumlu veteriner hekimi tarafından onaylanmasıyla,

g) Hayvan bakımevlerinde oluşan atık ve artıkların çevre ve toplum sağlığına zarar vermesinin önlenmesiyle,

ğ) Hayvan bakımevlerinde hayvan üretiminin engellenmesiyle,

h) Ev hayvanı ile kontrollü hayvan ve hayvan bakımevlerinde ölen hayvanların, belirlenecek yerlerdeki derin çukurlara gömülerek üzeri sıkıştırılmış toprak ile kapatılması veya yakma ünitesinde yakılmasıyla ve 13/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa göre enfeksiyon geçirmiş ve zoonoz hastalıktan ölen hayvanların ise bünyesinde bulunan yakma fırınında yakılması veya usulüne uygun olarak kireç ile gömülmesiyle,

ı) Ev hayvanı sahiplerinin, ölümü ya da hayvanına bakamayacağı durumlarda; hayvan sahibi veya yakınları tarafından durumun belediyeye bildirilmesi halinde, belediye görevlilerince hayvanları bakımevine göndermek ya da sahiplendirmekle,

i) Ev hayvanı satan işletme sahiplerine verilecek eğitimi düzenlemekle,

- j) Yerel hayvan koruma görevlilerine verilecek eğitimi düzenlemekle,
k) Bu Yönetmeliğin 44 üncü maddesi gereğince el konulan hayvanların sahiplendirmesini ya da kontrol altına alınmasını sağlamakla,
l) Resmi tatil ve mesai saatleri dışında da yaralı veya acil müdahaleye ihtiyacı olan sahihsiz hayvanlara gerekli veteriner hekimlik hizmetinin verilmesini sağlamakla,
m) İnsan, hayvan ve çevre sağlığı bakımından risk teşkil eden ve birden fazla ısırma veya saldırı vakaları bulunan sahihsiz hayvanları hayvan bakımevinde rehabilite etmekle ilgili hususlarda gerekli tedbirleri alır.
- (2) Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer belediyeler, sahihsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar.
- (3) Sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanlar, ilgili belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür. Hayvan bakımevi kurma zorunluluğu olmayan belediyeler ise sorumluluk alanındaki bu hayvanları en yakın hayvan bakımevine götürür. Rehabilite edilen hayvanlar Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydedilir. Rehabilitasyon süreci tamamlanan hayvanların, bakımevine getiren belediye tarafından öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.
- (4) Rehabilite edilmemiş sahihsiz köpekler, belediyelerce hayvan bakımevlerinde veya geçici ünitelerde kısırlaştırılarak veri tabanına kaydedilir. Geçici ünitelerde yapılan kısırlaştırmalar sonrasında, köpekler alındıkları ortama bırakılmadan önce sağlıklarına kavuşmaları için gerekli tedbirler alınır.

Özel hayvan bakımevlerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 8 - (1) Özel hayvan bakımevleri;

- a) Hayvan bakımevleri ile ilgili bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uymakla,
b) Yalnızca yerel yönetimlerce rehabilitasyon işlemleri tamamlanmış sahihsiz hayvanlardan hasta veya güçten düşmüş olanları barındırmakla ve tedavi süreci tamamlanan hayvanları alındıkları ortama geri bırakmakla,
c) Sahipsiz hayvanların toplanması, tedavi ve bakımlarının yapılması, rehabilitasyonlarının sağlanması, alındığı ortama geri bırakılması ve sahiplendirilmelerinde yerel yönetimler ile işbirliği yapmakla,
ç) Özel hayvan bakımevlerinden sahihsiz kedi ve köpek almak isteyen kişi, kurum ve kuruluşlar için Bakanlıkça oluşturulan veri tabanında yer alan Sahipsiz Hayvan Edinme Formunun doldurulması ve formun hayvan bakımevi sorumlusu ya da sorumlu veteriner hekimi tarafından onaylanmasıyla,
d) Hayvan bakımevinde oluşan atık ve artıkların çevre ve toplum sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirlerin alınmasını sağlamakla,
e) Hayvan bakımevinde hayvan üretimini engellemekle,
f) Bu Yönetmelikteki şartlara uymakla birlikte herhangi bir sebeple hayvan bakımevinin kapatılmak istenilmesi halinde, iki ay önceden İl Şube Müdürlüğüne haber vermekle,
g) Hayvan bakımevinde hayvanların ölmesi durumunda ilgili belediyeye bildirmekle,
ğ) Sorumlu veteriner hekim ile yapılan sözleşmenin bir nüshasını İl Şube Müdürlüğüne göndermekle ve sorumlu veteriner hekimin görevden ayrılmasını müteakip en geç onbeş gün içerisinde yeni bir sorumlu veteriner hekim görevlendirilmesini sağlamakla,
h) Kapasitesi yüz hayvanın üzerinde olan özel hayvan bakımevlerinde tam zamanlı veteriner hekim istihdam etmekle,
görevli ve sorumludur.

Sorumlu veteriner hekimin görev ve sorumlulukları

MADDE 9 - (1) Sorumlu veteriner hekimler;

- a) Bağlı bulunduğu kurum, kuruluş ve tüzel kişilerle birlikte çalıştığı hayvan bakımevinin mer'î mevzuata uygun bir şekilde faaliyet göstermesinden ve hayvanların uygun şartlarda bakılmasından, tedavisinden, rehabilite edilmesinden, alet ve malzemelerin temizlik ve dezenfeksiyonundan, atık ve artıkların çevre ve toplum sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirlerin alınmasından,
- b) Görev yaptığı hayvan bakımevinde, 5996 sayılı Kanuna tâbi ihbarı mecburî hastalık çıktığında durumu resmî makamlara haber vermekle ve ilgililerce alınacak yasal tedbirleri uygulamakla,
- c) Bağlı bulunduğu bölgenin veteriner hekimleri odası tarafından hazırlanarak onaylanmış ve çalışmasına izin verildiğine dair belge ile çalışma saatlerini gösterir belgeyi hayvan bakımevinde görülebilir bir yere asmakla
- ç) Hayvan bakımevinde çalışan personeli hayvan refahı ve sağlığı, hayvanların bakımı, beslenmesi, hayvanlara yaklaşım ve hayvan davranışları, zoonoz hastalıklar, temizlik ve dezenfeksiyon, iş güvenliği ve ilk yardım konularında eğitmek ve eğitimleri kayıt altına almakla görevli ve sorumludur.

Hayvan sahiplerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 10 - (1) Ev hayvanı veya kontrollü hayvanı bulunduranlar ile yeni hayvan sahiplenecekler;

- a) Kedi ve köpeklerini 26/2/2018 tarihli Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelik hükümlerine göre dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldirmekle ve Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydetmekle,
- b) Hayvanın türüne uygun etolojik ihtiyaçlarını karşılamak; gerekli aşılarını ve tedavilerini veteriner hekime yaptırmak, sağlığına dikkat etmekle,
- c) Kontrolsüz üremeyi önlemek amacıyla, beslenen ve barındırılan kedi ve köpeklerin kısırlaştırılmasıyla, hayvanını yavrutmak istemesi halinde doğacak yavruları Tarım ve Orman İl veya İlçe Müdürlüklerine bildirerek kayıt altına aldirmek suretiyle bakmak veya sahiplendirmekle,
- ç) Sahipli kedi ve köpeğin ölmesi veya kaybolması halinde 26/2/2018 tarihli Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelik hükümlerine göre Tarım ve Orman İl veya İlçe Müdürlüklerine bildirimde bulunmakla,
- d) Ev hayvanları veya kontrollü hayvanların gerektiğinde bağlanması sırasında; kullanılan alet ve ekipmanların hayvana zarar vermeyecek şekilde olmasına dikkat etmek, alet ve ekipmanların hayvanlara yeterli hareket özgürlüğü vermesini sağlamakla,
- e) Hayvanların bakıldığı ve barındırıldığı ortam şartlarının; onların etolojik ve tür özelliklerine uygun olmasına dikkat etmekle,
- f) Sahipli hayvanını mesken dışında dolaştırırken hayvanının dışkılarını temizlemekle,
- g) Ev hayvanı veya kontrollü hayvanı, halka açık yerlerde tasma ile kontrol altında dolaştırmakla görevli ve sorumludur.

Yerel hayvan koruma görevlilerinin yetki ve sorumlulukları

MADDE 11 - (1) Yerel hayvan koruma görevlileri

- a) Bölge ve mahallerindeki özellikle sahipsiz kedi ve köpeklerin tedavi, bakım ve rehabilitasyonlarının yapılması için yerel yönetimler tarafından kurulan hayvan

bakımevlerine gönderilmesi, rehabilite edilen hayvanların geri bırakılması veya sahiplendirilmesi gibi yapılan tüm faaliyetler kapsamında yerel yönetimlerle işbirliği yapmakla,

b) Bölgelerindeki lokanta, işyeri ve fabrika gibi kuruluşlardaki besin maddelerinden sahipsiz hayvanların faydalanmasını ilgili belediye ile işbirliği içinde gerçekleştirmekle,

c) Görevleri kapsamında tespit ettikleri olumsuzlukları İl Şube Müdürlüğüne bildirmekle,

ç) Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanları koruma amacına yönelik olarak hayvan bakımevi yararına sosyal etkinlikler düzenlenmesine yardım etmekle,

d) Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması ile ilgili konularda halkın bilinçlendirilmesi amacıyla dergi, broşür ve benzeri yayınların çıkarılmasında yerel yönetimlere yardımcı olmakla görevli ve sorumludur.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Ev Hayvanı ve Kontrollü Hayvanları Bulundurma, Sahiplenme Şartları ile Yerel Hayvan Koruma Görevlileri ve Ev Hayvan Satan Kişilere Verilecek Eğitim

BİRİNCİ BÖLÜM

Ev Hayvanı ve Kontrollü Hayvan Sahiplenilmesi ve Bulundurulması

Ev hayvanı ile kontrollü hayvan bulundurma ve sahiplenilmesi şartları

MADDE 12 - (1) Ev hayvanı sahipleneceklerde veya kontrollü hayvan bulundurulacaklarda aşağıdaki şartlar aranır:

- Onaltı yaşından küçükler ev hayvanı sahiplenemez.
- Bakanlıkça belirlenen tehlike arz eden hayvanlar sahiplenilemez.
- 5199 sayılı Kanun kapsamında adli ceza uygulanan kişiler ev hayvanı sahiplenemez veya kontrollü hayvan bulundurmaz.
- Ev hayvanlarından kedi ve köpek sahibi kişiler, sahip olduğu hayvanı 26/2/2018 tarihli Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelik hükümlerine göre dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldırarak ve Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydettilerle yükümlüdür.
- Ev hayvanları terk edilemez, ancak yeniden sahiplendirme yapılabilir ya da hayvan bakımevlerine teslim edilebilir.

e) Apartman ve site konutlarında yavrulama ve emzirme dönemleri haricinde azami üç köpek ve/veya beş kedi bulundurulabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ev Hayvanı Satışı Yapanlara ve Yerel Hayvan Koruma Görevlilerine Verilecek Eğitim ile İlgili Düzenlemeler

Ev hayvanı satışı yerleri ve ev hayvanı satışı yapanlara verilecek eğitim ile ilgili esaslar

MADDE 13 - (1) Ev hayvanı satışı yerlerinde kedi ve köpek bulundurulamaz, ancak buralarda kedi ve köpeklere ilişkin katalog vb. görsel bilgilerle, Bakanlıkça izin verilen ev hayvanı üretim yerlerinden teslim alınmak üzere bu hayvanların satışı yapılabilir.

(2) Ev hayvanı satan kişiler, bu hayvanların bakımı ve korunması ile ilgili yerel yönetimler tarafından düzenlenen eğitim programına katılarak, sertifika almakla

yükümlüdürler. Ev hayvanı satışı yapan kişiler, hayvanları satın alan kişileri, hayvan bakımı konusunda bilgilendirirler.

- (3) Ev hayvanı satan kişileri eğitmek üzere açılan kurslarda;
- Üniversitelerden konu ile ilgili öğretim elemanları,
 - il Şube Müdürlüğünden konu ile ilgili uzman personel,
 - Gerektiğinde Genel Müdürlükten konu ile ilgili uzman personel,
 - Gerektiğinde Tarım ve Orman İl veya İlçe Müdürlüğünden konu ile ilgili uzman personel,
 - Yerel yönetimden konu ile ilgili uzman personel eğitici olarak görev alır.
- (4) Ev hayvanı satan kişilere verilecek eğitim programı aşağıdaki konulardan oluşur:
- Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi.
 - 5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmeliği.
 - CITES Sözleşmesi.
 - Ev ve Süs Hayvanlarının Üretim, Satış, Barınma ve Eğitim Yerleri Hakkında Yönetmelik.
 - Hayvan etolojisi.
 - Hayvan davranışı.
 - Hayvan bakımı ve beslenmesi.

Yerel hayvan koruma görevlilerinin seçimi ve eğitimi ile ilgili esaslar

MADDE 14 - (1) Yerel hayvan koruma görevlileri, hayvan koruma dernek ve vakıflarına üye ya da bu konuda faydalı hizmetler yapmış kişiler arasından il hayvanları koruma kurulu tarafından bir yıl süre ile seçilir. 5199 sayılı Kanun kapsamında hayvan hakları ihlalleri ile ilgili idari veya adli ceza almış kişiler yerel hayvan koruma görevlisi olamaz. Yıl sonunda hayvanların korunması kapsamında olumsuz faaliyetleri görülmeyen kişilerin kimlik kartları yenilenir. Yerel hayvan koruma görevlileri, hayvanların korunması kapsamında görevlerini kötüye kullanmaları veya olumsuz faaliyetlerinin tespit edilmesi durumunda kimlik kartı iptal edilir.

(2) Yerel hayvan koruma görevlileri, sahipsiz hayvanların bakımı ve korunması ile ilgili; il hayvan koruma kurulu kararı doğrultusunda yerel yönetimler tarafından düzenlenen eğitim programına katılırlar. Eğitime tâbi tutulduktan sonra bu kişilere Ek-5'de yer alan yerel hayvan koruma görevlisi kimlik kartı verilir. Yerel hayvan koruma görevlileri görev anında kimlik kartlarını taşımak zorundadırlar. Yerel hayvan koruma görevlileri, ikamet ettikleri il dışında diğer bir ilde yerel hayvan koruma görevliliği hususunda başvuruda bulunamaz. Görevine uygun faaliyetlerde bulunmadığı tespit edilen yerel hayvan koruma görevlilerinin kimlik kartı il hayvanları koruma kurulu tarafından iptal edilir ve tekrar yerel hayvan koruma görevlisi olarak görevlendirilemezler.

(3) Yerel hayvan koruma görevlilerine verilecek eğitim programında hayvanları koruma ile ilgili;

- Üniversitelerin öğretim elemanları,
- il Şube Müdürlüğünde uzman personel,
- Yerel yönetimlerden uzman personel,
- Tarım ve Orman İl veya İlçe Müdürlüğünden uzman personel,
- Bölge veteriner hekimler odasınca görevlendirilecek veteriner hekim eğitici olarak görev alır.

(4) Yerel hayvan koruma görevlilerine verilecek eğitim programı aşağıdaki konulardan oluşur;

- Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi,
- 5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik,
- Hayvan davranışı,

- ç) Hayvan bakımı ve beslenmesi,
- d) Hasta hayvanların tanınması,
- e) Hayvanların rehabilitasyonu ve sahiplenilmesi ile ilgili genel bilgiler.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Sahipsiz ve Güçten Düşmüş Hayvanların Toplatılması, Bakılması ile Hayvan Bakımevleri ve Geçici Kısırlaştırma Ünitelerinin Çalışma Usul ve Esasları

BİRİNCİ BÖLÜM

Sahipsiz ve Güçten Düşmüş Hayvanların Toplatılması ve Bakılması

Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların toplatılması

MADDE 15 - (1) Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlar aşağıdaki esaslara göre toplatılır:

- a) Belediyelerde sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların toplatılması için ihtiyacı karşılayacak bir toplama ekibi kurulur.
- b) Belediyeler tarafından, hayvan toplama ekiplerinin kurulması, bu kişilerin ehil kişilerden oluşması ve dönemsel olarak sorumlu veteriner hekimce eğitime tutulmaları sağlanır.
- c) Eziyet edilmeden toplanılacak veya toplattırılacak sahipsiz hayvanlar, nakliye araçlarında kafesler içerisinde hayvan bakımevlerine rehabilite edildikten sonra öncelikle alındıkları ortama geri bırakılmaları için nakledilir. Toplanan hayvanların nakil esnasında herhangi bir zarar görmemesi için tüm önlemler alınır.
- ç) Gönüllü kuruluşlar, belediye ile işbirliği yaparak bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak sahipsiz hayvanları toplayabilir.
- d) Sahipsiz hayvanlar öncelikle kafes ve ağ ile yakalanır. Bu metotlarla yakalamanın mümkün olmadığı durumlarda yakalama sopasıyla da yakalama yapılabilir. Uyuşturucu tüfek uygulamaları ile yakalama ancak veteriner hekim kontrolü altında yapılır.

Toplanan sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların bakılması

MADDE 16 - (1) Toplanan sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlar aşağıdaki esaslara göre bakılır:

- a) Toplama ve hayvan bakımevlerine nakil esnasında alınan gerekli tüm önlemlere rağmen ölen sahipsiz hayvanlar derhal diğerlerinden ayrılır ve veteriner hekim kontrolünde bu gibi durumlar için belediyece belirlenmiş yerde açılmış derin çukurlara gömülerek üzeri toprak ile kapatılır.
- b) Hayvan bakımevlerine getirilen hayvanları Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydedilir ve sağlık, gebelik durumu ve parazit açısından ön muayeneden geçirilir.
- c) Ön muayenede gebelikleri tespit edilen hayvanlar kısırlaştırılmadan kaydedilerek ayrı bölümlere alınır. Hayvan sağlığına zarar vermeyecek ve cenin oluşumunu tamamlamamış şeklindeki gebelikler sonlandırılır. Doğan yavruların süten ayrılıncaya kadar hayvan bakımevinde gerekli bakımı yapılır.
- ç) Hayvan bakımevindeki hayvanların sahiplendirilmesi için yerel yönetim tarafından ilân panoları ile internet ortamında ve diğer tüm yayın organlarında duyuru yapılır ve sahiplendirilme teşvik edilir.
- d) Sahipsiz hayvanlar rehabilite edildikten ve gerekli tıbbî müdahaleleri yapıldıktan sonra sahiplenme talebinde bulunan ve 5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmelikte öngörülen şartları taşıyan kişilere sahiplendirilir. Yerel yönetimler sahiplendirme için ücret talep edemez.

e) Hayvan bakımevlerinde rehabilite edildikten ve tedavilerinin tamamlanması için en az yedi gün bakımları yapıldıktan sonra gerekli duyurular yapıldığı halde sahiplendirilemeyen hayvanlar veteriner hekimin onayıyla alındıkları ortama geri bırakılır. Bu ortamlarda yerel yönetimler, gönüllü kuruluşlarla işbirliği içerisinde besleme odakları kurar ve hayvanların beslenmesine yardımcı olur. Yerel yönetimlerce belirlenen alanlar haricinde besleme odakları oluşturulamaz. Hayvanlar, hiçbir suretle yerel yönetim, gönüllü kuruluş veya şahıslarca ilgili yerel yönetim sınırları dışındaki bir ortama, ormanlık alana veya diğer yaban hayatı yaşam alanlarına bırakılamaz.

f) Hayvan bakımevlerinde kaldıkları süre içerisinde; kanunî istisnalar ile bulaşıcı, tedavi edilemez veya tedavi sonrası iyileşme ihtimali olmayan bir hastalığa yakalanan ve alındığı ortama bırakıldığında insan ve çevre sağlığına ölenemez derecede tehdit vereceğine hayvan bakımevi veteriner hekimince karar verilen hayvanların dışında hiçbir hayvan öldürülemez. Öldürme işlemi uygun ötenazi yöntemleri ile gerçekleştirilir.

g) Kuduz olduğu tespit edilen hayvanlara 5996 sayılı Kanun hükümleri kapsamında gerekli tüm müdahaleler veteriner hekim kontrolünde yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Hayvan Bakımevleri ve Geçici Kısırlaştırma Ünitelerinin Çalışma Usul ve Esasları

Hayvan bakımevleri kurulacak arazinin seçimi

MADDE 17 - (1) Hayvan bakımevleri kurulacak arazilerin seçiminde aşağıdaki hususlara dikkat edilecektir.

- Bölgedeki rüzgâr, sel, yangın ve kötü hava şartları göz önünde bulundurulur.
- Akarsu, göl, deniz ve sulak alanlardan, mezbaha, mandıra ve insan gıdası imâl eden iş yerlerinden kuş uçuşu en az bir kilometre uzaklıkta fen, sağlık ve afet şartları bakımından imar ile ilgili mevzuata uygun alanlarda kurulur.
- Ses ve kötü kokunun yayılmasını önlemek amacıyla yerleşim yeri dışında, ancak ulaşım kolaylığı olan yerler seçilir.
- Yol, su ve elektrik imkânları bulunan yerler seçilir.
- Dere yatağı, dağ arası ve dik yamaç üzerinde olmamalıdır.
- Hayvan bakımevleri; hayvanların yaşamlarını olumsuz yönde etkileyecek kirletici atık veren tesisler ile çöp döküm alanları veya atık bertaraf tesisleri üzerinde veya kuş uçuşu bir kilometre mesafeden az arazilere kurulmamalıdır.
- Seçilen arazinin tarım arazisi vasfı taşıması halinde il veya İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden uygun görüşü alınır.
- Özel çevre koruma bölgelerinde yapılacak geçici bakımevleri için Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığından uygun görüş alınır.

Hayvan bakımevlerinde bulunması gerekli asgarî birimler

MADDE 18 - (1) Hayvan bakımevlerinde, aşağıda belirtilen birimler hayvan sayısı ile orantılı olarak yapılır.

- Birbirleriyle doğrudan bağlantılı olmayacak birimler şunlardır;
 - Her hayvan için etolojik ihtiyaçlarına göre yeterli büyüklükte kapalı ve açık bölmeler,
 - Karantina bölümü,
 - Hasta bakım bölümü,
 - Yavrulu anne bölümü,
 - Tehlike arz eden hayvanlar bölümü,
 - Hayvan müşahede bölümü, .
 - Hayvanların yiyeceklerinin hazırlandığı mutfak bölümü.

- b) Hayvanların bulunduğu birimden ayrı olacak birimler şunlardır;
- 1) Muayene odası,
 - 2) Ameliyat odası,
 - 3) İşçi odası,
 - 4) Duş, depo, tuvalet,
 - 5) Veteriner hekim odası,
 - 6) İdare odası.

Hayvan bakımevlerinde aranacak şartlar

MADDE 19 - (1) Hayvan bakımevlerinde;

- a) Hayvan bakımevlerinin kurulması için yürürlükteki ilgili mevzuat hükümlerine göre izin alınması,
- b) Hayvanların bilhassa operasyon öncesi ve sonrasında bakımlarının yapılacağı hayvan müşahede birimlerinin kolay temizlenebilir malzemeden yapılması,
- c) Müşahede bölümlerinin bölgenin hakim rüzgarlarına zıt yönde yapılarak hastalık etkenlerinin rüzgarla bakımevlerine taşınmasının engellenmesi,
- ç) Hayvan bakımevlerinde bulunan hayvanların bulunduğu birimlerin güneş alacak şekilde düzenlenmesi, kapalı bölmelere havalandırma pencereleri konulması,
- d) İdare odası, işçi odaları, duş ve tuvaletler, veteriner hekim odası, muayene odası ve ameliyat odasının personel sağlığı açısından hayvanların bulunduğu yerden uzakta ayrı bir bölüm halinde yapılması,
- e) Hayvanların bulunduğu birimlerde temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir malzemeden yapılmış yemliklerin ve sulukların seçilmesi ve her hayvan değişiminden önce mutlaka dezenfekte edilmesi,
- f) Hayvan bakımevlerinin yıkanması ve temizliği için yeterli miktarda su bulunması ve zeminin temiz tutulması, birimler içindeki altlıkların hergün temizlenmesi ve en az beş günde bir kez dezenfekte edilmesi,
- g) Hayvanların bulunduğu birimlerdeki kapılar, dışarıdan ve içeriden açılıp kapanabilecek şekilde kilit sistemli yapılması, içeride hayvan sayısı ile orantılı olarak kolay yıkanabilen ve dezenfekte edilebilen öncelikle plastik malzemeden, temin edilemiyorsa ahşap malzemeden veya diğer malzemelerden ve yekpare olarak yapılmış altlıkların bulunması,
- ğ) Hayvan bakımevlerinde kimyasal dezenfektan ve benzeri maddelerle yapılan temizliğin hayvanlara zarar vermeyecek ve kalıntı bırakmayacak şekilde yapılması,
- h) Hayvan bakımevlerinin patojen mikroorganizmalara karşı ayda en az bir kez dezenfekte edilmesi ve Ek-3 teki Dezenfeksiyon Belgesinin geçici bakımevi sorumlusu ya da sorumlu veteriner hekim tarafından imzalanarak iş yerine asılması,
- ı) Kafeslere konulan altlıkların her hayvan değişiminden önce dezenfekte edilmesi,
- i) Hayvan bakımevlerinin zemininde ve tabanında idrarın birikmesine meydan vermeyecek bir eğimin bulunması, sıhhi tesisat drenaj sistemi yapılırken, dışkı ve diğer atıkların tıkanmaya sebebiyet vermemesi için geniş çaplı borular kullanılması,
- j) Karantina odasının her şüpheli hayvan için ayrı bölmeler şeklinde yapılması, zeminin temizlik ve dezenfeksiyona uygun araları açık olmayan ve kaymayan malzemelerle kaplanması, kapısının kilitli ve üzerinde gözetleme bölümünün bulunması ve mekanik olarak havalandırılmasının sağlanması,
- k) Muayene ve ameliyat odalarının hayvanın muayene ve ameliyat yapılabilmesine olanak verecek şekilde düzenlenmesi, ayrıca gerekli alet ve ekipmanın bulundurulması,
- l) Büyük hayvanlara günde en az bir öğün, yavrulara ise günde en az iki öğün yiyecek verilmesi, yiyeceklerin günlük hazırlanması, günlük olarak tüketilmeyen yiyeceklerin uygun saklama koşullarında saklanması, yemek artıklarıyla hayvanların beslendiği hayvan

bakımevlerinde yiyeceklerin günlük olarak tüketilmesi ve gün boyunca yiyeceklerin hayvanların önünde bekletilmemesi, hayvanların içmesi için sürekli temiz suya erişiminin sağlanması,

m) Hayvan bakımevlerinin kapasitesi dikkate alınarak, öncelikle bakıma muhtaç olan hayvanların seçilmesi,

n) Hayvan bakımevlerinde çalışan tüm personelin hayvanlardan geçen hastalıklara karşı aşılması, hayvan bakımı, eğitimi ve hastalıkları konusunda veteriner hekim tarafından bilgilendirilmesi,

o) Bakıcı personelin özel giysi, plâstik eldiven ve çizme giymesi,

ö) Şehir şebekesine bağlı su veya bu amaca yönelik yeterli kapasitede su deposunun bulunması,

p) Su, şebeke suyu dışında başka bir kaynaktan temin ediliyorsa, suyun dezenfeksiyonu için gerekli tedbirlerin alınması, suyun bakteriyolojik ve kimyasal analizlerinin yaptırılması, sonuçlarının saklanması ve analiz değerlerine göre suyun kullanılması,

r) Hayvan bakımevlerinde; karantina odası, hasta bakım odası, yavrulu anne odası, hayvan müşahede odası ile ameliyat odasında uygun ısıtma ve aydınlatma sisteminin bulunması,

s) Hayvanların sürekli sıcakta ve soğukta kalmalarını önleyici tedbirlerin alınması, yeterli gölgelik, kulübe, palet vb. yapıların yer aldığı, hayvanların serbestçe gezinebilecekleri açık ve kapalı alanlar bulunması, kulübelerin plastik veya tahtadan yapılmış olması,

ş) Hayvanların bulunduğu bölümlerin, temizlik yapılırken hayvanların ıslanmalarını önlemek maksadıyla serbest ara geçişli iki bölmeden oluşması; bir bölmede yemek ve su kabı, diğer bölmede ise hayvanlar için paletler bulunması,

t) Tellerle bölünen açık alanlarda tel delik aralıklarının hayvanların yaralanmalarını önleyecek şekilde yapılması,

u) Güçten düşmüş ve tehlike arz eden hayvanlar için hayvanların serbest dolaşabileceği, bahçeli ve toprak alanlı kapalı ve açık bölmeler oluşturulması, bu hayvanlar için ayrılan bahçelerde, ayrı ayrı kulübeler ve zeminde tahta paletlerin yer aldığı gölgelikli alanlar oluşturulması,

ü) Hayvan bakımevlerinin peyzajının yapılarak ağaçlandırılmasının sağlanması,

v) Hayvan bakımevlerinde ölen hayvanların ölüm nedeni varsa ölmeden önce yapılan tahlil, uygulanan tedavi ve laboratuvar teşhisleri, yapılmışsa otopsi raporunun hayvan bakımevi sorumlusu ya da sorumlu veteriner hekim tarafından Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına girilmesi,

y) Hayvan bakımevlerinde 5996 sayılı Kanuna tâbi, ihbarı mecburî bir hastalık çıkması halinde, hayvan bakımevi sorumlusu ya da sorumlu veteriner hekim tarafından durumun resmî makamlara haber verilerek yetkililerce alınacak yasal tedbirlerin uygulanması ve uygulattırılması,

z) Hayvan bakımevlerinde bulunan hayvanların talep ve sorumluluklarını üstlendiklerini taahhüt etmeleri halinde, isteklilere sahiplendirilmesi ve bu işlemlerin kayıt altına alınması,

aa) Bu Yönetmeliğin 43 üncü maddesine göre el konulan hayvanların belediyelere ait hayvan bakımevlerinde gerekli kontrol ve müdahaleleri yapılarak sahiplendirilinceye kadar bakımının yapılması,

bb) Hayvan bakımevlerinde hayvan üretiminin yapılmaması,

cc) Hayvan bakımevlerini gezmeye gelen kişilerin kafeslerde bulunan hayvanlara doğrudan temasının ve ulaşmasının önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması,

çç) Hayvan bakımevlerinde en az bir veteriner hekim ve her yüz hayvan için en az bir hayvan bakıcısının bulunması,

- dd) Köpeklerin konulacağı birimlere veya kafeslerine birden fazla hayvanın konulmaması ancak mecburiyet varsa aynı mizaç ile fiziksel açıdan yapıları ve güçleri benzer hayvanların bir araya konulması ve hayvanların birbirlerine zarar vermesinin önüne geçilmesi,
- ee) Hayvan bakımevlerinde özel kişi, kurum ve kuruluşlara ait hayvanlara tedavi hizmetlerinin gelirinin hayvan bakımevinde kullanılması kaydıyla ve makbuz karşılığında verilmesi,
- ff) Hayvan bakımevlerinde oluşacak tıbbî atıkların, 2872 sayılı Kanun ve yürürlükteki ilgili mevzuatlar hükümleri çerçevesince bertaraf edilmesi,
- gg) Hayvanların bakımevi dışına çıkmasını engelleyici tedbirlerin alınması,
- ğğ) Temizlik sularının uzaklaştırılabilmesi için yeterli eğitime sahip olan toplama kanal sisteminin kurulması ve foseptiğin belediye tarafından çekilmesinin sağlanması,
- hh) Hayvan bakımevlerinde temizlik artıklarının ve dışıklarının çöp kutusu içinde bulunan, dayanıklı ve yırtık olmayan, ağzı bağlanabilen naylon torbalar içine konulması ve kontrollü bir atık ünitesinde yakılarak yok edilmesi veya 2872 sayılı Kanun ve yürürlükteki ilgili mevzuat çerçevesinde bertarafının sağlanması,
- ıı) Hayvan bakımevinde çalışacak personelin 5199 sayılı Kanun kapsamında hayvan hakları ihlalleri ile ilgili idari veya adli ceza almamış kişilerden seçilmesi,
- ii) Hayvan bakımevinde çalışacak personelin işe başlamalarını müteakip bir ay içerisinde hayvan refahı ve sağlığı, hayvanların bakımı, beslenmesi, hayvanlara yaklaşım ve hayvan davranışları, zoonoz hastalıklar, temizlik ve dezenfeksiyon, iş güvenliği ve ilk yardım konularında veteriner hekim tarafından eğitilmesi zorunludur.

Geçici kısırlaştırma üniteleri

MADDE 20 - (1) Geçici kısırlaştırma üniteleri, yerel yönetimlerce kurulan ve Bakanlıktan izinli, sahihsiz hayvanların kısırlaştırma operasyonlarının ve operasyon sonrası bakımları ile aşılama çalışmalarının yapıldığı, hijyen şartlarını sağlayan, gerekli ameliyat malzemesi ve tesisatı bulunan kalıcı olmayan ünitelerdir.

(2) Yerel yönetimlerce geçici kısırlaştırma ünitelerinin kurulması için il Şube Müdürlüğü'ne başvurulur. İl Şube Müdürlüğüne 21 inci ve 22 nci maddelerde belirtilen şartların sağlandığının tespit edilmesi halinde Ek-5 de yer alan çalışma izin belgesi düzenlenir.

(3) Geçici kısırlaştırma ünitelerinde kısırlaştırma ve aşılama işlemleri yapılan hayvanlar dijital kimliklendirme yöntemleri ile işaretlenerek Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydedilir.

(4) Geçici kısırlaştırma ünitelerinde yapılan kısırlaştırma ve aşılama işlemleri sonrasında hayvanlar, alındıkları ortama bırakılmadan önce sağlıklarına kavuşmaları için gerekli tedbirler alınır. Bu ünitelerde kısırlaştırılan hayvanların operasyon sonrası bakımlarının yapılacağı kafes vb. barınma yerleri oluşturulur. Hayvanlar rehabilite edildikten ve tedavilerinin tamamlanması için en az yedi gün bakımları yapıldıktan sonra veteriner hekimin onayıyla alındıkları ortama geri bırakılır. Bu hayvanlardan tedavileri uzayanlar, en yakın hayvan bakımevine nakledilebilir.

(5) Geçici kısırlaştırma üniteleri için diğer ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli izinler alınır.

(6) Geçici kısırlaştırma ünitelerinde ameliyat sonrası oluşacak tıbbî atıklar 2872 sayılı Kanun ve yürürlükteki ilgili mevzuat çerçevesince bertaraf edilir.

Geçici kısırlaştırma ünitesi kurma şartları

MADDE 21 - (1) Geçici kısırlaştırma ünitesi kurulacak arazinin seçiminde dikkat edilecek hususlar;

- Ses ve kötü kokunun yayılmasını önlemek amacıyla yerleşim yeri dışında, ancak ulaşım kolaylığı olan yerlerde kurulmalıdır.
- Yol, su ve elektrik imkânları bulunan yerler seçilmelidir.
- Dere yatağı, dağ arası ve dik yamaç üzerinde olmamalıdır.

Alet ve ekipmanlar

MADDE 22 - (1) Geçici kısırlaştırma ünitesinde asgari aşağıda belirtilen alet ve ekipmanın bulunması zorunludur;

- Asgari 100 x 60 cm ebatlarında ameliyat masası,
- Operasyon için yeterli ışık kaynağı,
- Soğutucu,
- Sterilizatör
- Su ısıtıcısı,
- Dezenfeksiyon malzemesi
- Steteskop,
- Termometre
- Ekartör
- Kastrasyon çengeli
- Alet kaynatma kutusu
- Kapaklı küvet
- Küçük hayvan spekulumu
- Portegü
- Cerrahi makas
- Hemostatik pens
- Serviyet pensi
- Penset dişli, dişsiz
- Bistüri
- Operasyon iğnesi,
- Katgüt, ipek iplik,
- Gazlı bez,
- Enjektör,
- Steril eldiven,
- Flaster,
- Serviyet bezi,
- Pamuk,
- Gerekli ilaçlar.

Operasyon sonrası bakım

MADDE 23 -(1) Geçici kısırlaştırma ünitelerinde;

- Hayvanların kısırlaştırma operasyonu sonrasında iyileşme sürecinde barındırılacakları ve ünitenin hayvan kapasitesi ile orantılı kafes, kulübe vb. yapılar oluşturulur.
- Kısırlaştırılan hayvanların barındırıldıkları alanlar günlük olarak temizlenir ve düzenli aralıklarla dezenfekte edilir.
- Hayvanlara günde en az bir öğün yiyecek verilir ve içmesi için sürekli temiz suya erişimi sağlanır.
- Hayvanların bakımı için yeterli sayıda personel bulundurulur.

Hayvan bakımevleri ve geçici kısırlaştırma ünitelerinde hastalıkların ihbarı

MADDE 24 - (1) Hayvan bakımevi veya geçici kısırlaştırma ünitelerinde sorumlu veteriner hekim, 5996 sayılı Kanun kapsamındaki ihbari zorunlu hastalıklar ile sebebi bilinmeyen hayvan ölümlerinde, ölen birey hayvan sayısının toplam birey hayvan sayısına oranının % 10'a ulaşmasını müteakip, bu durumu bir raporla en geç yirmidört saat içerisinde İl Şube Müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür. İl Şube Müdürlüğü, Tarım ve Orman İl Müdürlüğünü bu durumdan ivedilikle haberdar eder.

(2) Hayvan bakımevlerinde veya geçici kısırlaştırma ünitelerinde meydana gelen hastalık ve ölümlerin nedenleri tespit edilene kadar buralarda bulunan hayvanların sahiplendirilmesine izin verilmez.

Hayvan bakımevleri ve geçici kısırlaştırma ünitelerinde dezenfeksiyonu ve ölen hayvanların bertarafı

MADDE 25 - (1) Bu konulardaki iş ve işlemler, 5996 sayılı Kanun çerçevesinde yapılır. Zoonoz hastalıktan ölenler yakma ünitesi olan yerlerde yakılır veya usulüne uygun olarak belirlenen yerlere kireçle gömülür.

BEŞİNCİ KISIM

Hayvanların Ticari Amaçla Film, Benzeri Çekim ve Reklâmlarda kullanılması

BİRİNCİ BÖLÜM

Hayvanların Ticari Amaçla Film, Benzeri Çekim ve Reklâmlarda Kullanılmasına İlişkin Temel Esaslar

İzin ve denetim

MADDE 26 - (1) Hayvanların ticarî amaçlı film, fotoğraf, reklam ve benzeri çekimler ile yarışma ve gösterilerde yer alacakları tüm faaliyetler, İl Şube Müdürlüğünün iznine ve denetimine tâbidir.

(2) Hayvanların acı, istirap ya da zarar göreceği şekilde, film çekimi, gösteri, reklam ve benzeri işler için kullanılması yasaktır.

(3) Film, reklam vb. çekimlerde hayvanların yer aldığı senaryolar, hayvanlara kötü muameleyi içeren veya özendirici mesajlar yer almayacak şekilde hazırlanır. Hazırlanan senaryoların İl Şube Müdürlüğünce uygun görülerek izin verilmesi halinde çekimler gerçekleştirilir.

(4) Bakanlıkça belirlenen tehlike arz eden hayvanların reklâmının yapılması, sergilenmesi, film, fotoğraf, reklam ve benzeri çekimler ile yarışma ve gösterilerde yer almaları yasaktır.

Hayvan sahiplerince alınacak önlemler

MADDE 27 - (1) Her türlü ticarî amaçlı gösteri, reklâm ve benzeri film ve fotoğraf çekiminde kullanılacak hayvanların, sağlık kontrollerinin yapılmış ve aşı programının sağlık karnesine işlenmiş olmasıdır.

(2) Hayvan sahipleri, film ve benzeri çekimlerde kullanılacak hayvanlarının, çevreye ve insanlara verecekleri zararı önlemek için gerekli her türlü tedbiri almakla yükümlüdür.

Çekim ve benzeri faaliyetlerde uyulması gereken hususlar

MADDE 28 - (1) Çekim ve benzeri faaliyetlerde aşağıdaki hususlara uyulur;

- Hayvanlar, şiddet içeren reklâm ve filmlerde kullanılmaz,
- Hayvanlar, etolojik özelliklerine aykırı davranışlara zorlanmaz,

- c) Reklâm ve film çekimi sırasında hayvanın görevini yapması için sağlığına zararlı yiyecekler verilmez,
- ç) Sağlık nedenleri ile gerekli olmadıkça, bir hayvana zor kullanarak yem yedirilmez, aci, ıstırap ya da zarar veren yiyecekler ile alkollü içki, sigara, uyuşturucu ve bunun gibi bağımlılık yapan yiyecek veya içecekler ile doping etkisi yapan kimyasal maddeler verilmez,
- d) Hayvanların film çekimi ve reklâm için kullanılması esnasında, yorulduğu ve strese girdiği görülürse çalışmaya ara verilir,
- e) Reklâm, film ve fotoğraf çekimi sırasında hayvanların sakatlanmasına, yaralanmasına ve ölümüne sebep olabilecek yöntemler kullanılmaz,
- (2) Bu amaçla kullanılacak hayvanlarla ilgili olarak kişi/kurum/kuruluşlar; hayvanlar için gerekli anatomik, fizyolojik, psikolojik ve davranış karakterleri ile ilgili önlemleri alır ve onların temel barınma ihtiyaçlarını sağlayacak asgarî alanları tahsis eder,
- (3) Reklâm, film ve fotoğraf çekimi gibi faaliyetlerin yapılması sırasında sahipli hayvanlar sahiplerinin, sahipsiz hayvanlar ise film ve fotoğraf çekimi sırasında veteriner hekimin gözetiminde bulundurulur.

ALTINCI KISIM **Hayvanların Öldürülmesi ile İlgili Usul ve Esaslar**

BİRİNCİ BÖLÜM **Öldürme Yöntemleri**

Öldürme yöntemi

MADDE 29 - (1) Kanunî istisnalar ile tıbbî ve bilimsel gerekçeler ve gıda amaçlı olmayan, insan ve çevre sağlığına yönelik önlenemez tehditler bulunan acil durumlar dışında yavrulama, gebelik ve süt anneliği dönemlerinde hayvanlar öldürülemez.

(2) Kanunî istisnalar ile tıbbî ve bilimsel gerekçeler ve gıda amaçlı olmayan, veteriner hekimce tespit edilen insan ve çevre sağlığına yönelik önlenemez tehditler bulunan hayvanlardan öldürülmesine karar verilenlerin öldürme işlemi, hayvanlara en az acı veren ilaçlarla, veteriner hekim tarafından veya gözetiminde uygun bir yöntem ve anestezi dozu verilmek suretiyle gerçekleştirilecektir. Veteriner hekim kararıyla tespit edilen durumlarda yapılacak öldürme işlemi, şuur kaybı ve ölümü hemen gerçekleştirilip, derin genel anestezi ile başlayarak, kesin ve mutlak ölümle sonuçlandırılır.

(3) İnsan ve hayvan sağlığı açısından tehlike oluşturacak hastalığa yakalanmış ve tedavisi mümkün olmayan zorunlu olarak öldürülmesi gereken hayvanlar için, 5996 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Yasaklanan öldürme yöntemleri

MADDE 30 - (1) Yasaklanan öldürme yöntemleri şunlardır:

- a) Bu Yönetmeliğin 29 uncu maddesindeki etkileri sağlasa bile dozu ve uygulaması kontrol edilemeyen herhangi bir zehirli madde veya ilaç kullanımı yöntemi.
- b) Ani şuur kaybı meydana getirmeden yapılan elektrikli öldürme yöntemi.
- c) Veteriner hekim tarafından gerekli görülmedikçe ateşli silahlarla öldürme yöntemi.
- ç) Derin anestezi kullanılmasına rağmen ölümün gerçekleşmemesi durumunda hayvanın boğulmasına veya nefessiz kalmasına neden olacak yöntemler.

İKİNCİ BÖLÜM

Ölen Hayvanların Bertarafı

Ölen hayvanların bertarafı

MADDE 31 - (1) Öldürme işleminden sorumlu kişi, hayvanın kesin olarak öldüğünden emin olduktan sonra hayvanın ölüsünü usulüne uygun olarak bertaraf etmekle yükümlüdür.

(2) Öldürme işleminden sorumlu kişi ve kuruluşlar tarafından, ölen hayvanlar, derin çukur kazılarak gömülür ve üzeri sıkıştırılmış toprak ile kapatılır veya yakma ünitesinde yakılır. 5996 sayılı Kanuna göre, enfeksiyon geçirmiş ve zoonoz hastalıktan ölen hayvanlar, yakma ünitesi olan yerlerde yakılır veya usulüne uygun derin çukurlara üzerlerine kireç dökülerek gömülür.

(3) Ölen veya öldürülen hayvanlar için, öldürme işlemi ilgili yerel yönetimler tarafından bir tutanakla tespit edilerek bilgi ve belgeler kurum düzeyinde, en az iki yıl muhafaza edilir.

YEDİNCİ KISIM

İl Hayvanları Koruma Kurulları Çalışma Usul ve Esasları

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş

İl Hayvanları Koruma Kurulunun oluşturulması

MADDE 32 - (1) Her ilde il hayvanları koruma kurulu, valinin başkanlığında, sadece hayvanların korunması ve mevcut sorunlar ile çözümlerine yönelik olmak üzere toplanır. Bu toplantılara;

- Büyükşehir belediyesi olan illerde büyükşehir belediye başkanları, büyükşehir bağılı ilçe belediye başkanları, büyükşehir olmayan illerde belediye başkanları,
- Doğa koruma ve milli parklar il şube müdürü,
- Tarım ve orman il müdürü,
- Çevre ve Şehircilik il müdürü,
- İl sağlık müdürü,
- İl millî eğitim müdürü,
- İl müftüsü,
- Belediyelerin veteriner işleri müdürü,
- Veteriner fakülteleri olan yerlerde fakülte temsilcisi,
- Münhasıran hayvanları koruma ile ilgili faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlardan valilik tarafından seçilecek en çok iki temsilci,

1) İl veya bölge veteriner hekimler odasından bir temsilci,

i) İl baro temsilcisi veya ildeki barolardan birer temsilci, katılır.

(2) Kurul başkanı gerekli gördüğü durumlarda diğer kurum ve kuruluşlardan yetkili isteyebilir. Kurul, çalışmalarının sonucunu, önemli strateji, uygulama ve görüşleri Bakanlığa bildirir. Kurul, başkan tarafından toplantıya çağrılır.

(3) İl hayvan koruma kurulu sekretaryasını, il Şube Müdürlüğü yürütür.

İKİNCİ BÖLÜM Çalışma Esasları ve İlan

Toplantı usulü

MADDE 33 - (1) Kurul üç ayda bir başkanın çağrısı üzerine, üyelerin en az üçte iki çoğunluğuyla toplanır. Gerekğinde olağanüstü toplantılar yapılabilir.

Toplantı gündemi MADDE 34 -(1) Kurulun sekreteryasını İl Şube Müdürlüğü yürütür.

(2) Kurulun toplantı gündemi, kurul sekreteryası tarafından hazırlanır ve başkan tarafından onaylanır. Kurul üyeleri, sonraki ayın gündemiyle ilgili önerilerde bulunabilirler. Ancak, gündemin son şekli başkan tarafından belirlenir. Gündemde yer alan konular hakkında, başkanlıkça gerekli görülmesi halinde, ilde bulunan üniversitelerin ilgili bölüm öğretim üyeleri, ilgili diğer kurum ve kuruluşların temsilcileri toplantıya davet edilerek gündemdeki konu ile ilgili görüşleri alınır veya yazılı görüş bildirmesi istenir.

(3) Yazılı görüşler değerlendirilmek üzere kurul üyelerine gönderilir.

(4) Gündem konuları, başkanın onayından sonra, kurul üyelerine, toplantı gününden en az üç gün önce bildirilir.

Kurul kararları

MADDE 35- (1) Karar numaraları sürekli ve her karara bir numara vermek suretiyle düzenlenir. Yıl değişse de mükerrer karar numarası verilemez. Kararlar, başkan ve üyelerce imzalanır.

(2) Kararların tek bir sayfadan fazla olması halinde, başkan ve üyelerce son sayfa imzalanır, diğer sayfalar ise paraflanır.

(3) Kararlar toplantıya katılanların oy çokluğuyla alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır. Üyeler çekimser oy kullanamazlar. Kurul üyelerince, alınan karara şerh düşülmesi halinde bu durum kararda belirtilerek, şerh gerekçeleri kararın ekinde yer almak üzere sekreteryaaya teslim edilir.

(4) Kurul kararlarına ilişkin kabul edilen proje, program, harita, plan, rapor ve benzeri belgelerin bir takımı başkan ve üyelerce imzalanarak dosyasında saklanır.

(5) Kurul kararları;

a) Yıllar itibariyle ve desimal sisteme göre dosyalanarak saklanır.

b) Mevzuata aykırı olamaz.

c) On gün içerisinde Bakanlığa gönderilir.

İlan

MADDE 36 - (1) Alınan kurul kararları toplantı tarihinden itibaren bir hafta içerisinde, valilik ilân panosunda en az beş işgünü süreyle ilân edilir.

SEKİZİNCİ KISIM

Denetim ve İdari Para Cezalarının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM

Denetime Tâbi Kurum, Kuruluş, İşletmeler, Gerçek ve Tüzel Kişiler ve Yükümlülükleri

Denetime tabi kurum, kuruluş, işletmeler, gerçek ve tüzel kişiler

MADDE 37 - (1) 5199 sayılı Kanun kapsamında denetime tabi olan kurum, kuruluş, işletmeler, gerçek ve tüzel kişiler aşağıda belirtilmiştir:

- a) Ev hayvanı satışı yapan işletmeler.
b) Hayvan bakımevleri, hayvan konuk evleri, hayvanların bakıldığı pansiyon ve oteller
c) Hayvan müşahede yerleri, hastaneler, klinik ve poliklinikler.
ç) Ev hayvanı üretim tesisleri.
d) Hayvan eğitim yerleri.
e) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parkları.
f) Ev hayvanı sahipleri.
g) Kurban satış ve kesim yerleri.
ğ) Deney hayvanı üniteleri.
h) Geçici kısırlaştırma üniteleri.

Denetime tâbi kurum, kuruluş, işletmeler, gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri

MADDE 38 - (1) Bu Yönetmeliğin 37 nci maddesi kapsamında denetime tâbi olanların yükümlükleri şunlardır;

- a) Denetim sırasında, denetim elemanına Ek-1 deki Denetleme Formunun düzenlenmesi için gerekli kolaylığı sağlamak,
b) Denetim elemanının, denetim işlemini güvenli bir şekilde yapmasını ve denetim sırasında gerekli görülen her türlü personel, ulaştırma gibi imkânları sağlamak,
c) Denetim sırasında istenilen bilgi ve belgeleri eksiksiz olarak vermek,
ç) Denetim sırasında istenilen bilgi ve belgelerin sunulmaması halinde, azami onbeş gün içinde gerekli bilgi ve belgeleri İl Şube Müdürlüğüne sunmak.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetime İlişkin Usul ve Esaslar

Yetkili birim

MADDE 39 - (1) 5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa aittir. Bakanlık bu yetkisini gerektiğinde mahallin en büyük mülkî amirine devredebilir. Bakanlığın yetkisini devretmesi halinde, mahallin en büyük mülkî amiri il bünyesinde veya mevcut değilse başka illerden veya kurumlardan hayvanların korunması konusunda uzman personeli de denetim ile görevlendirebilir. Bakanlık, merkez teşkilatı ilgili birim personelini de denetim ile görevlendirebilir.

(2) 5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında hayvan bakımevleri ve geçici kısırlaştırma üniteleri yılda en az dört defa denetlenir.

(3) Mevzuatta belirtilen rutin denetimler haricinde ihbar ve şikâyet gibi durumlar ile mahallin en büyük mülkî amirinin veya Bakanlığın gerek gördüğü hallerde denetimler yapılır.

Denetleme formu

MADDE 40 - (1) Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı veya mahallin en büyük mülkî amirince görevlendirilen denetim elemanları, denetimler sırasında Ek-1 deki Denetleme Formunu düzenler. Bu form denetime ve idari para cezası vermeye yetkili makam veya merci tarafından muhafaza edilir.

Denetim tutanağı

MADDE 41 - (1) Bakanlık veya mahallin en büyük mülkî amirince görevlendirilen denetim elemanları, denetimin bitiminde; denetim tutanağı hazırlar. Tutanağın bir örneği ilgiliye verilir, aslı ise denetime ve idari para cezası vermeye yetkili makam veya merci tarafından muhafaza edilir.

İdari yaptırım kararı tutanağının düzenlenmesi

MADDE 42 - (1) Görevlendirilen denetim elemanları tarafından yapılan denetim sonucunda, 5199 sayılı Kanunda kabahat sayılan fiillerin tespiti halinde Ek-2 deki İdari Yaptırım Kararı Tutanağı, üç nüsha halinde düzenlenerek, Bakanlık merkez veya taşra teşkilatı ya da yetki devri halinde mahallin en büyük mülkî amiri tarafından onaylanır. Tutanak tam ve eksiksiz doldurularak, tutanağı düzenleyenlerin her biri tarafından imzalanır.

(2) Tutanağın bir nüshası denetime yetkili merci tarafından sıra numarası verilerek dosyasında muhafaza edilir.

(3) İdari Yaptırım Kararı Tutanağının bir nüshası, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca ilgiliye iadeli taahhütlü olarak tebliğ edilir. Tutanağın diğer nüshası ise para cezası almaya yetkili olan mal müdürlüğüne gönderilerek, öngörülen idari para cezasının tahsili istenir. Tutanak düzenlenmesi sırasında, ilgilinin olay mahallinde bulunmaması halinde tebliğ edilecek idari para cezasına ilişkin karara tutanak da eklenir.

(4) İdari para cezası uygulanan kişi tarafından, idari para cezasını ödediğine dair makbuzun bir örneği, tahsilatı müteakip on işgünü içerisinde denetime yetkili merciye teslim edilir.

El koyma

MADDE 43 - (1) Denetim sonunda; 5199 sayılı Kanuna aykırı hareket eden ve bu suretle bulundurduğu hayvanların bakımını ciddi şekilde ihmal ettiği ya da onlara ağrı, acı veya zarar verdiği denetim elemanlarınca tespit edilen kişilerin hayvanlarına, denetime ve idarî para cezası vermeye yetkili makam veya merci tarafından el konulur. Denetime ve idarî para cezası vermeye yetkili makam veya merci, yerel yönetimlerle işbirliği yaparak söz konusu hayvanların yeniden sahiplendirilmesini ya da koruma altına alınmasını sağlar.

(2) 5199 sayılı Kanunun 28 inci ve 28/A maddeleri kapsamında düzenlenen kabahatlere ve suçlara konu olan veya 5199 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.

DOKUZUNCU KISIM

Ödenegin Kullanilmasına İlişkin Usul ve Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM

Mali Destek Veya Teşvik Sağlanacak Kurum ve Kuruluş ile Faaliyetlere İlişkin Usul ve Esaslar

Mali destek veya teşvik sağlanacak kurum ve kuruluş

MADDE 44 - (1) 5199 sayılı Kanun hükümleri gereğince Bakanlık bütçesine konan ödenekten bu Yönetmelik kapsamında yapılacak iş ve işlemlere ilişkin desteklemelerden yerel yönetimler yararlanır.

(2) Bu Yönetmeliğin 45 inci maddesi kapsamında belirlenen desteklenecek faaliyetlere verilecek ödenek Bakanlık Makamı Onayıyla, Bakanlık bütçe imkânları dahilinde verilir.

Mali destek veya teşvik sağlanacak faaliyetler

MADDE 45 - (1) Bakanlıkça 5199 sayılı Kanun kapsamında desteklenecek faaliyetler;

- Hayvan bakımevi yapımı,
- Sahipsiz hayvanların kısırlaştırılması ve işaretlenmesi,

c) Kurulmuş ve kurulacak olan hayvan bakımevlerinde; ameliyathane, hasta ve yavru bakım bölümü ile karantina ve hayvan müşahede bölümleri için gerekli alet ve ekipmanların satın alınması.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Geçici ve Son Hükümler**

GEÇİCİ MADDE 1 - Pitbull Terrier, Japanese Tosa, Dogo Argentino, Fila Brasileiro türlerini veya bunların melezlerini 14.07.2021 tarihine kadar sahiplenmiş olanlardan, 14.01.2022 tarihine kadar hayvanlarını kısırlaştıran ve buna dair belgeyle birlikte Bakanlığa başvurarak veri tabanına kayıt ettirenler hakkında, 5199 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde öngörülen idarî yaptırım hükümleri uygulanmaz. Kısırlaştırılan ve kayıt altına alınan bu hayvanlar kayıt belgesiz, ağızlıksız ve tasmasız olarak dolaştırılamaz, halkın yoğun olarak bulunduğu yerler ile çocuk oyun alanları ve parklarına sokulamaz. Ağızlık ve tasma takma zorunluluğu ile halkın yoğun olarak bulunduğu yerlere ve çocuk oyun alanları ve parklarına girme yasağı maddenin yürürlüğe girmesiyle birlikte uygulanmaya başlanır. Bu fıkra hükümlerine aykırı hareket edenlere, on bir bin Türk lirası idarî para cezası verilir. Bu fıkra da belirtilen yasaklara aykırılığın tekrarı halinde, idarî para cezası verilir ve hayvanlara el konulur ve hayvan, konulabileceği bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür. Bu madde kapsamında hayvan sahibi olanlar, hayvanlarını en yakın bakımevine bırakabilirler. Bu hayvanların sokağa terki halinde otuz bin Türk lirası idarî para cezası verilir. Yerel yönetimler tarafından kurulan hayvan bakımevleri, bu madde uyarınca teslim edilen hayvanları kabul etmek zorundadır.

GEÇİCİ MADDE 2 - Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler 31/12/2022, diğer belediyeler ise 31/12/2024 tarihine kadar ek 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür. Belediyeler bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle birinci fıkra gereğince hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz.

GEÇİCİ MADDE 3 - Kedi ve köpek sahipleri, hayvanlarını en geç 31/12/2022 tarihine kadar dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldırarak zorundadır.

GEÇİCİ MADDE 4 - Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan hüküm 14.07.2022 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 46 - (1) 12/5/2006 tarihli ve 26166 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 47 - (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 48 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.